

Larvik kommune
Postboks 2020
3255 LARVIK

Saksbehandler, innvalgstelefon

Andreas Riis Fossnes, 33371209

Påklaging - dispensasjon - Larvik 1040/28 - Vikveien 134 - vindfang

---

Statsforvalteren ved miljøavdelingen finner at omsøkt tiltak kommer vesentlig i strid med nasjonale interesser i strandsonen. Miljødirektøren påklager kommunens vedtak av 04.03.2025 i sak 023/25, jf. plan- og bygningsloven § 1-9 tredje ledd. Vi ber om at vedtaket omgjøres slik at søknad om dispensasjon avslås.

Vi viser til oversendelse av vedtak fra Larvik kommune datert 05.03.2025. Fristen for å påklage vedtaket er overholdt, jf. forvaltningsloven § 29.

Saken gjelder

Saken gjelder dispensasjon for etterhåndsgodkjenning av oppføring av tilbygg med vindfang på eiendommen gbnr. 1040/28, Vikveien 134 i Larvik kommune. Det kommer frem at tilbygget ble oppført i 1998 uten tillatelse. Vindfanget er på til sammen 7 m².

Eiendommen er regulert til fritidsbebyggelse og avsatt til fritidsbebyggelse i kommuneplanens arealdel for Larvik kommune. Eiendommen ligger innenfor 100- metersbeltet langs sjø, men hverken kommuneplanen eller reguleringsplanen har inntegnet særskilt byggegrense, slik at det generelle byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjø gjelder, jf. plan- og bygningsloven § 1-8. Kommunen har vurdert at tiltaket krever dispensasjon fra byggeforbudet i 100-metersbeltet, jf. plan- og bygningsloven § 1-8.

Vi uttalte oss til søknaden om dispensasjon i vårt brev datert 16.01.2025. I uttalelsen vår frarådet vi kommunen å innvilge dispensasjon og varslet at vi ville vurdere påklaging av et eventuelt positivt vedtak. Kommunen, ved Planutvalget, har deretter i møte 04.03.2025 i sak 023/25 fattet følgende vedtak:

«Det vises til ovenstående og saksutredning. Klagen tas til følge. Planutvalget mener det er grunnlag for å dispensere etter plan- og bygningslovens § 19-2 og bruker kan-skjønnen til å gi dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen jfr plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-8 og arealformålet LNF i kommuneplanens arealdel (2021–2033) for innbygget vindfang på 7 kvm.»

Vedtaket var mot kommunedirektørens innstilling.

Miljøavdelingens rolle og klagerett

Statsforvalterens miljøavdeling skal påse at dispensasjoner ikke er i strid med nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse og barn og unges interesser. Så lenge en dispensasjon ikke er i strid med nasjonale eller viktige regionale interesser, vil ikke Statsforvalteren ved miljøavdelingen påklage kommunens vedtak.

Statsforvalteren ved miljøavdelingen har rett til å påklage vedtak etter plan- og bygningsloven der vedtaket direkte berører våre saksområder, jf. plan- og bygningsloven § 1-9 tredje ledd.

For ordens skyld minner vi om at når Statsforvalteren i Vestfold og Telemark ved miljøavdelingen klager på et kommunalt vedtak, vil det være Statsforvalterens juridiske avdeling i et annet fylke som behandler klagen.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Vestfold og Telemark fylkeskommune inngikk en samarbeidsavtale 13.01.2021, som inntil videre gjelder for nye Vestfold fylkeskommune. Avtalen innebærer at Statsforvalteren i dispensasjonssaker ivaretar felles ansvarsområde for 100-metersbeltet langs sjø som nasjonal interesse, også på vegne av fylkeskommunen.

Miljøavdelingens vurdering

Nasjonale interesser og rettslig grunnlag

Det omsøkt tiltaket krever dispensasjon i medhold av plan- og bygningsloven § 19-2, fra byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjø som følger av plan- og bygningsloven § 1-8. Motivene bak byggeforbudet i § 1-8 andre ledd beskrives i lovens forarbeider, Ot.prp. nr. 32 (2007- 2008) på side 30; Byggeforbudet er ment å markere at 100-metersbeltet langs sjøen er av nasjonal interesse, og at strandsonen i utgangspunktet skal holdes fri for bebyggelse. Dispensasjoner fra forbudet fører til en uheldig utvikling av strandsonen. Arealer tas i stadig større grad i bruk til hytteformål og annen privat utbygging, samtidig som det skjer en utvikling av eksisterende hytter i form av tilbygg og andre mindre tiltak. Nedbyggingen har negative følger for både allment friluftsliv og for selve landskapsbildet. Strandområdene har også spesiell verdi som livsgrunnlag for plante- og dyreliv. Det presiseres i forarbeidene, på side 243, at:

«Det er (derfor) nødvendig med en streng praksis ved behandling av dispensasjoner i 100-metersbeltet langs sjøen. Forbudet i § 1-8 mot bygging i 100- metersbeltet langs sjøen veier tungt. Det skal svært mye til før dispensasjon kan gis til bygging her, spesielt i områder med stort utbyggingspress».

Vi viser også til Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø av 21.05.2021 (SPR-strandsone), særlig punkt 8.1, hvor det står at byggeforbudet skal håndheves strengt og at dispensasjoner skal unngås. Det framgår av SPR-strandsone punkt 8 at Larvik kommune faller inn under kategorien «*sentrale områder med særlig stort press på arealene*».

Det er bare når hensynet bak bestemmelsene det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, ikke blir vesentlig tilsidesatt at det kan gis dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2. I tillegg skal fordelene ved å gi dispensasjon til tiltaket være klart større enn ulemperne. Det er i utgangspunktet fordeler og ulemper for de allmenne interessene som skal avveies, så som natur, landskap og ferdsel. I en dispensasjonsvurdering er det ikke tilstrekkelig at situasjonen for de allmenne interessene ikke

forverres. Sosialmedisinske, personlige og menneskelige hensyn har normalt ikke avgjørende vekt i dispensasjonssaker, jf. Ot. prp. nr. 32 (2007-2008) side 242.

Vurdering av omsøkt tiltak

Miljøavdelingen viser til vår vurdering i uttalelsen datert 16.01.2025. Vi kan ikke se at det har fremkommet nye momenter som stiller saken i et vesentlig annet lys enn tidligere.

Statsforvalteren ved miljøavdelingen finner at omsøkte vindfang er i vesentlig strid med de nasjonale interessene i 100- metersbeltet langs sjøen, jf. byggeforbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 annet ledd og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (SPR).

Fritidsboligen ligger i første rekke mot sjøen, i et svært viktig friluftsområde ved Viksfjorden. Etter miljøavdelingens vurdering vil en utvidelse av fritidsboligen med 7 m², bidra til en bit for bit nedbygging og ytterligere privatisering av strandsonen, noe byggeforbudet er ment å forhindre. Det gjelder selv om tiltaket ikke nødvendigvis begrenser allmenhetens ferdselsmuligheter.

Det er et nasjonalt mål at strandsonen i størst mulig grad forblir ubebygd, og å forhindre fortsettelse av en allerede uheldig utvikling hvor strandsonen gradvis bygges ned. Vi legger vekt på at byggeforbudet i 100-metersbeltet skal håndheves strengt og at dispensasjoner skal unngås.

Vi kan ikke se at dette tiltaket medfører noen relevante fordeler for de allmenne interessene som byggeforbudet skal ivareta. Private fordeler ved økt areal kan ikke vektlegges. Det er heller ikke tilstrekkelig å vise til fravær av ulemper.

Konklusjon

Statsforvalterens miljøavdeling finner at omsøkte tiltak vesentlig tilsidesetter nasjonale interesser og hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra. Vi kan ikke se at det er vist til fordeler i denne saken som klart overstiger ulempene, jf. vilkårene i plan- og bygningsloven §19-2 andre ledd.

Statsforvalteren ved miljødirektøren påklager kommunens vedtak av 05.03.2025 i sak 023/25, jf. plan- og bygningsloven § 1-9 tredje ledd. Vi ber om at vedtaket omgjøres slik at søknad om dispensasjon avslås.

Med hilsen

Grethe Helgås (e.f.)
direktør

Andreas Riis Fossnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestfold fylkeskommune

Postboks 1213 Trudvang

3105

TØNSBERG